

Підсекція «Ергономіка і проектування одягу»

УДК 746.3.012(477.43)

ОСОБЛИВОСТІ САМЧИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ В ОЗДОБЛЕННІ ДЕКОРАТИВНИХ ПОДУШОК ВИШИВКОЮ

Студ. С.Г. Пашукова, гр. МГЗШМК-2-17

Студ. Н.М. Пшінка, гр. МГЗШМК-2-17

Науковий керівник проф. М.В. Колосніченко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження полягає у виявленні прийомів самчиківського розпису з метою впровадження їх в оздоблення декоративних подушок вишивкою. Для досягнення поставленої мети досліджено варіанти оздоблення подушок; проаналізовано сутність й особливості самчиківського розпису; визначено можливість застосування прийомів самчиківського розпису для вишивки; спроектовано і виготовлено оздоблення декоративної подушки із застосуванням вишивки у стилі самчиківського розпису.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – декоративне оздоблення виробів. Предмет дослідження – виявлення особливостей самчиківського розпису з метою застосування при проектуванні декоративних подушок вишивкою.

Методи та засоби дослідження. Використано системно-структурний підхід, а також культурологічний та візуально-аналітичний методи.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Проаналізовано та систематизовано характерні прийоми і елементи самчиківського розпису. Окреслено підхід до оздоблення декоративних подушок вишивкою із застосуванням елементів самчиківського розпису. Запропоновано дизайн-розробку подушок з декоративним оздобленням вишивкою. Підтверджено можливість застосування технік та прийомів декоративного розпису у оздобленні подушок. Практична значимість роботи зумовлена тим, що результати дослідження можуть використовуватися в дизайнерській освіті та діяльності дизайн-компаній.

Результати дослідження. Головною метою оздоблення житлового простору з часів античності до сьогодення є створення комфортних, приємних умов, художньої цілісності й образно-змістовної єдності всіх об'єктів середовища. Історія застосування подушок, як невід'ємної складової дизайну інтер'єру, бере свій початок з появою перших житлових споруд. Однак, саме текстильна форма декоративної подушки з'являється пізніше у Древній Греції, де вона застосовується для активного впливу на психічний та емоційний стан людини, а також для підкреслення статусу господарів [3]. Слід зазначити, що роль подушок є багатогранною – разом з забезпеченням комфорту людини, функціональним обладнанням приміщення, стильовим оформленням інтер'єру, спостерігається розширення функціональних можливостей до використання декоративного оздоблення подушок, зокрема ортопедичних, лікувальних тощо.

Розповсюдження використання декоративних подушок стимулює їх дизайн-проектування і виготовлення, які різняться за формою, матеріалами, кольоровими поєднаннями, методами й прийомами декоративного оздоблення. Вишивка є однією з популярних технік декорування. Однак, сьогодні постає питання як пошуку нових ідей та форм для оздоблення подушок вишивкою, так і поєднання вказаного з гносеологічною та естетичною функціями декоративної подушки [2].

Відомим є самчиківський народний декоративний розпис, що походить з села

Самчики Староконстантинівського району Хмельницької області, і поєднує в собі різні мотиви, елементи, кольори та сюжетні лінії. Переважно застосовуються мотиви рослинного та тваринного світу, зображення постаті людини, стилізовані елементи (крапки, зірки, мотиви косиці тощо), геометричний орнамент, що характеризується яскравими кольорами (основні – жовтий, зелений, синій, червоний; додаткові – фіолетовий, чорний, коричневий) [1]. Найбільш розповсюдженою сюжетною лінією є українські традиції, фольклор [4]. Саме ці дослідження стали джерелом для створення нових форм вишивки, що поєднують в собі етнічний характер народних мотивів й яскравість дизайну подушки. Такі вироби виконують гносеологічну, освітньо-виховну, естетичну функцію, що є перевагою.

При проектуванні декоративної подушки з вишитими елементами самчиківського розпису обрано лляне полотно з погляду на етнічність мотивів та вовняні нитки для відтворення фактури візерунків. Обраний орнамент – з характерними зубчастими та хвилястими елементами рисунку площинного характеру, фантастичними рослинними візерунками у тепло-холодній кольоровій гаммі.

Рисунок - Приклад реалізації: а, б – зразки самчиківського розпису (рисунок С. Касьянова та В. Раковського), в – фрагмент елементів самчиківського стилю у вишивці декоративної подушки

Висновки. Встановлено, що прийоми та об'єкти самчиківського розпису являють собою джерело для розробки нових форм оздоблення декоративних подушок. Спроектовано та виготовлено варіанти подушок з новими за формою, кольоровим поєднанням елементами вишивки на основі самчиківського розпису, які сприяють збереженню народних традицій та естетичному розвитку.

Ключові слова. Самчиківський розпис, вишивка, декоративні подушки, дизайн-проекування, оздоблення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Захарчук-Чугай Р.В., Антонович Є.А. Українське народне декоративне мистецтво / Р.В. Захарчук-Чугай, Є.А. Антонович . – К.: Знання, 2000. – 342 с.
2. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис, навчальний посібник / М.А. Кириченко . – К.: Знання-Прес, 2006. – 228 с.
3. Конран Т. Современный дом: искусство дизайна: попул. энцикл. / Т. Конран, [пер. с англ. Г. Беликова]. – М.: Русские словари, 1997. – 264 с.
4. Костюк Я. Походження самчиківського розпису, його сучасний стан та символіка // Науковий блог. – Національний університет «Острозька академія». – 25.02.2014 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2014/pohodzhennya-samchykivskoho-rozpysu-joho-suchasnyj-stan-ta-symvolika/>